

**Conventia privind statutul refugiatilor
28 Iulie 1951**

România a aderat la Conventia privind statutul refugiatilor prin legea 46/1991, publicata în Monitorul Oficial nr. 148/17.07.1991.

PREAMBUL

Înaltele parti contractante,

considerînd ca în Carta Organizatiei Natiunilor Unite si Declaratia universala a drepturilor omului, aprobata la 10 decembrie 1948 de catre adunarea generala, este afirmat principiul ca fiintele umane, fara deosebire, trebuie sa se bucure de drepturile omului si de libertatile fundamentale,

considerînd ca Organizatia Natiunilor Unite a manifestat, în mai multe rînduri, profunda solitudine fata de refugiatii si ca s-a preocupat sa asigure acestora exercitiul cel mai larg posibil al drepturilor si libertatilor fundamentale ale omului,

considerînd ca este de dorit sa revizuiasca si sa se codifice acordurile internationale anterioare referitoare la statutul refugiatilor si sa se extinda aplicarea acestor instrumente si protectia pe care o instituie pentru refugiatii printr-un nou acord,

considerînd ca din acordarea dreptului de azil pot rezulta sarcini deosebit de grele pentru anumite tari si ca rezolvarea corespunzatoare a problemelor a caror dimensiune si caracter international au fost recunoscute de catre Organizatia Natiunilor Unite nu poate fi realizata, în aceasta ipoteza, fara o solidaritate internationala,

exprimînd dorinta ca toate statele ce recunosc caracterul social si umanitar al problemei refugiatilor sa faca tot ce le este în putere pentru a evita ca aceasta problema sa devina o sursa de tensiune între state,

luînd act de faptul ca Înalțul Comisar al Natiunilor Unite pentru Refugiatii are drept sarcina sa vegheze la aplicarea conventiilor internationale care asigura protectia refugiatilor si recunoscînd ca o coordonare efectiva a masurilor luate pentru rezolvarea acestei probleme va depinde de cooperarea statelor cu Înalțul Comisar,

au convenit asupra dispozitiilor care urmeaza:

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

ARTICOLUL 1

Definitia termenului "refugiat"

A. Pentru scopurile prezentei conventii, termenul de refugiat se va aplica oricarei persoane:

(1) care a fost considerata refugiat potrivit aranjamentelor din 12 mai 1926 si 30 iunie 1928 sau potrivit conventiilor din 28 octombrie 1933 si din 10 februarie 1938 si protocolului din 14 septembrie 1939 sau ca urmare a aplicarii Constitutiei Organizatiei Internationale pentru Refugiatii.

Hotaririle de neadmitere ca refugiat luate de Organizatia Internationala pentru Refugiatii în timpul mandatului sau nu constituie o piedica pentru acordarea calitatii de refugiat persoanelor care îndeplinesc conditiile prevazute de paragraful 2 din prezenta sectiune;

(2) care, în urma unor evenimente survenite înainte de 1 ianuarie 1951 si unor temeri justificate de a fi persecutata datorita rasei, religiei, nationalitatii, apartenentei la un anumit grup social sau opiniilor sale politice, se afla în afara tarii a carei cetatenie o are si care nu poate sau, datorita acestei temeri, nu doreste protectia

acestei tari; sau care, neavînd nici o cetatenie si gasindu-se în afara tarii în care avea resedinta obisnuita ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau, datorita respectivei temeri, nu doreste sa se reîntoarca.

În cazul unei persoane care are mai multe cetatenii, expresia tara a carei cetatenie o are vizeaza fiecare dintre tarile a carei cetatenie o are. Nu va fi considerata ca lipsita de protectia tarii a carei cetatenie o are orice persoana care, fara un motiv valabil întemeiat pe o teama justificata, nu a solicitat protectia uneia dintre tarile a carei cetatenie o are.

B. (1) Pentru scopurile prezentei conventii, cuvintele evenimente survenite înaintea datei de 1 ianuarie 1951, ce figureaza la art. 1, sectiunea A, vor putea fi întelese în sensul de:

a) evenimente survenite înainte de 1 ianuarie 1951 în Europa, sau

b) evenimente survenite înainte de 1 ianuarie 1951 în Europa sau în alta parte;

si fiecare stat contractant va face, în momentul semnarii, ratificarii sau aderarii, o declaratie prin care va preciza sensul pe care întelege sa-l dea acestei expresii din punctul de vedere al obligatiilor asumate de el în virtutea prezentei conventii.

(2) Orice stat contractant care a adoptat formula a) va putea în orice moment sa-si extinda obligatiile sale adoptînd formula b) printr-o notificare adresata secretarului general al Natiunilor Unite.

C. Aceasta conventie va înceta sa fie aplicabila oricarei persoane vizate de dispozitiile sectiunii A mai sus mentionate, în urmatoarele cazuri:

(1) daca a solicitat din nou si în mod voluntar protectia tarii a carei cetatenie o are; sau

(2) daca, dupa ce si-a pierdut cetatenia, a redobîndit-o în mod voluntar; sau

(3) daca a dobîndit o noua cetatenie si se bucura de protectia tarii a carei cetatenie a dobîndit-o; sau

(4) daca s-a reîntors în mod voluntar pentru a se stabili în tara pe care a parasit-o sau în afara careia a stat de teama de a fi persecutata; sau

(5) daca împrejurarile în urma carora ea a fost recunoscuta ca refugiat au încetat sa existe, ea nu mai poate continua sa refuze protectia tarii a carei cetatenie o are.

Se subîntelege totusi ca dispozitiile prezentului paragraf nu se vor aplica oricarui refugiat mentionat în paragraful 1 al sectiunii A din prezentul articol, care poate invoca, pentru a refuza protectia tarii a carei cetatenie o are, motive imperioase ce se refera la persecutii anterioare;

(6) în cazul unei persoane care nu are o cetatenie, daca, nemaexistînd împrejurarile în urma carora a fost recunoscuta ca refugiat, ea este în masura sa se întoarca în tara în care avea resedinta obisnuita.

Se subîntelege totusi ca dispozitiile prezentului paragraf nu se vor aplica oricarui refugiat mentionat în paragraful 1 al sectiunii A din prezentul articol, care poate invoca, pentru a refuza sa se întoarca în tara în care el avea resedinta obisnuita, motive imperioase ce se refera la persecutii anterioare.

D. Aceasta conventie nu va fi aplicabila persoanelor care beneficiaza în prezent de o protectie sau de o asistenta din partea unui organism sau a unei institutii a Natiunilor Unite, alta decît Înalțul Comisar al Natiunilor Unite pentru Refugiati.

Atunci cînd aceasta protectie sau aceasta asistenta va înceta pentru un motiv oarecare, fara ca situatia acestor persoane sa fi fost reglementata în mod definitiv, în conformitate cu rezolutiile pertinente adoptate de Adunarea generala a Natiunilor Unite, aceste persoane vor beneficia, de drept, de regimul prevazut de aceasta conventie.

E. Aceasta conventie nu va fi aplicabila unei persoane considerate de autoritatile competente ale tarii în care aceasta persoana si-a stabilit resedinta ca avînd drepturi si obligatii decurgînd din faptul ca are cetatenia acestei tari.

F. Dispozitiile acestei conventii nu vor fi aplicabile persoanelor despre care ar exista motive serioase sa se creada:

a) ca au comis o crima contra pacii, o crima de razboi sau o crima contra umanitatii, în sensul instrumentelor internationale elaborate pentru a prevedea dispozitii cu privire la aceste crime;

b) ca au comis o crima grava de drept comun în afara tarii de primire, înainte de a fi admise în aceasta ca refugiati;

c) ca s-au facut vinovate de actiuni contrare scopurilor si principiilor Natiunilor Unite.

ARTICOLUL 2 Obligatii generale

Orice refugiat are, fata de tara în care se afla, obligatii care comporta, în special, datoria de a se conforma legilor si regulamentelor, precum si masurilor luate pentru mentinerea ordinii publice.

ARTICOLUL 3

Nediscriminarea

Statele contractante vor aplica dispozitiile acestei conventii refugiatilor fara discriminare în ce priveste rasa, religia sau tara de origine.

ARTICOLUL 4

Religia

Statele contractante vor acorda refugiatilor pe teritoriul lor un tratament cel putin la fel de favorabil ca si cel acordat nationalilor în ce priveste libertatea de a practica religia lor si libertatea de instruire religioasa a copiilor lor.

ARTICOLUL 5

Drepturi acordate independent de aceasta conventie

Nici o dispozitie din aceasta conventie nu aduce atingere celorlalte drepturi si avantaje acordate refugiatilor, independent de aceasta conventie.

ARTICOLUL 6

Expresia "în aceleasi împrejurari"

În sensul acestei conventii, expresia în aceleasi împrejurari implica faptul ca toate conditiile (si mai ales acelea care au legatura cu durata si conditiile de sedere sau de resedinta) pe care cel în cauza ar trebui sa le îndeplineasca, pentru a putea exercita dreptul în chestiune, daca nu era refugiat, trebuie sa fie îndeplinite de catre el, cu exceptia conditiilor care, datorita naturii lor, nu pot fi îndeplinite de catre un refugiat.

ARTICOLUL 7

Dispensa de reciprocitate

1. Sub rezerva dispozitiilor mai favorabile prevazute de prezenta conventie, orice stat contractant va acorda refugiatilor regimul pe care îl acorda în general strainilor.

2. Dupa o perioada de rezidenta de trei ani, toti refugiatii vor beneficia pe teritoriul statelor contractante de dispensa de reciprocitate legislativa.

3. Orice stat contractant va continua sa acorde refugiatilor drepturile si avantajele pe care ei puteau sa le pretinda, în absenta reciprocitatii, la data intrarii în vigoare a prezentei conventii pentru statul respectiv.

4. Statele contractante vor lua în considerare cu bunavointa posibilitatea de a acorda refugiatilor, în absenta reciprocitatii, drepturi si avantaje, în afara celor pe care le-ar putea pretinde în virtutea paragrafelor 2 si 3, precum si posibilitatea pentru refugiatii care nu îndeplinesc conditiile vizate la paragrafele 2 si 3 de a beneficia de dispensa de reciprocitate.

5. Dispozitiile paragrafelor 2 si 3 de mai sus se aplica, de asemenea, drepturilor si avantajelor vizate la art. 13, 18, 19, 21 si 22 ale prezentei conventii, ca si drepturilor si avantajelor care nu sînt prevazute de catre aceasta.

ARTICOLUL 8

Dispensa de masuri exceptionale

În ce priveste masurile exceptionale care pot fi luate împotriva persoanei, bunurilor sau intereselor cetatenilor unui stat determinat, statele contractante nu vor aplica aceste masuri unui refugiat, cetatean formal al sus-numitului stat, numai în considerarea cetateniei sale. Statele contractante care, potrivit legislatiei lor, nu pot aplica principiul general consacrat în acest articol, vor acorda, în cazurile corespunzatoare, dispense în favoarea unor asemenea refugiatii.

ARTICOLUL 9

Masuri provizorii

Nici una din dispozitiile prezentei conventii nu are ca efect împiedicarea vreunui stat contractant, în timp de razboi sau în alte circumstante grave si exceptionale, de a lua, în mod provizoriu, cu privire la o persoana determinata, masurile pe care acest stat le apreciaza indispensabile securitatii nationale, pînă la stabilirea de catre statul contractant respectiv ca aceasta persoana este efectiv un refugiat si ca mentinerea sus-ziselor masuri este necesara, în cazul sau, în interesul securitatii nationale.

ARTICOLUL 10

Continuitatea de resedinta

1. Atunci cînd un refugiat a fost deportat în cursul celui de-al doilea razboi mondial si transportat pe teritoriul unuia dintre statele contractante, unde își are resedinta, durata acestei resedinte fortate este considerata ca resedinta regulata pe acest teritoriu.

2. Atunci cînd un refugiat a fost deportat de pe teritoriul unui stat contractant în cursul celui de-al doilea razboi mondial, iar el s-a întors în acel stat înainte de intrarea în vigoare a prezentei conventii, cu scopul de a-si stabili resedinta pe acest teritoriu, perioada care precede si aceea care urmeaza acestei deportari vor fi considerate, pentru toate situatiile în care o resedinta neîntrerupta este necesara, ca reprezentînd o singura perioada neîntrerupta.

ARTICOLUL 11

Marinari refugiat

În cazul refugiatilor folositi în mod regulat ca membri ai echipajului la bordul unei nave purtînd pavilionul unui stat contractant, acest stat va examina cu bunavointa posibilitatea de a autoriza ca respectivii refugiat sa se stabileasca pe teritoriul sau si sa le elibereze documente de calatorie sau de a-i admite, cu titlu temporar, pe teritoriul sau, îndeosebi în scopul facilitarii stabilirii lor într-o alta tara.

CAPITOLUL II

Conditia juridica

ARTICOLUL 12

Statut personal

1. Statutul personal al unui refugiat va fi guvernat de legea tarii unde își are domiciliul sau, în lipsa unui domiciliu, de legea tarii unde își are resedinta.

2. Drepturile dobîndite anterior de catre refugiat, care decurg din statutul personal, în special cele care rezulta din casatorie, vor fi recunoscute de catre fiecare stat contractant, sub rezerva, daca va fi cazul, a îndeplinirii formalitatilor prevazute de legislatia statului respectiv, întelegîndu-se, totusi, ca dreptul în cauza trebuie sa fie dintre cele care ar fi fost recunoscute de legislatia statului respectiv, daca cel în cauza n-ar fi devenit un refugiat.

ARTICOLUL 13

Proprietate mobiliara si imobiliara

Statele contractante vor acorda oricarui refugiat un tratament cit mai favorabil posibil si, în orice caz, un tratament care sa nu fie mai putin favorabil decît cel acordat, în aceleasi împrejurari, strainilor în general, în ce priveste dobîndirea de proprietati mobiliare si imobiliare, precum si de alte drepturi care se refera la acestea, închirierea si alte contracte privind proprietatea mobiliara si imobiliara.

ARTICOLUL 14

Proprietate intelectuala si industriala

În materie de protectie a proprietatii industriale, în special de inventii, desene, modele, marci de fabrica, firme de comert si în materie de protectie a proprietatii literare, artistice si stiintifice, orice refugiat va beneficia, în tara unde își are resedinta obisnuita, de aceeasi protectie care este acordata nationalilor tarii respective. Pe teritoriul oricaruia dintre statele contractante, el se va bucura de aceeasi protectie care este acordata pe teritoriul respectiv cetatenilor tarii în care el își are resedinta obisnuita.

ARTICOLUL 15

Drepturi de asociere

Statele contractante vor acorda refugiatilor care își au resedinta legala pe teritoriul lor, în ce priveste asociatiile cu scop apolitic si nelucrative si syndicatele profesionale, tratamentul cel mai favorabil acordat cetatenilor unei tari straine, în aceleasi împrejurari.

ARTICOLUL 16

Dreptul de a sta în justitie

1. Orice refugiat va avea, pe teritoriul statelor contractante, acces liber si facil în fata tribunalelor.
2. În statul contractant unde își are resedinta obisnuita, orice refugiat se va bucura de acelasi tratament ca oricare cetatean în ce priveste accesul la tribunale, inclusiv asistenta judiciara si scutirea de cautiunea judicatum solvi.
3. În statele contractante, altele decât cel unde își are resedinta obisnuita, în legatura cu problemele vizate la paragraful 2, orice refugiat se va bucura de acelasi tratament ca cel acordat unui cetatean al tarii unde el își are resedinta obisnuita.

CAPITOLUL III

Activitati lucrative

ARTICOLUL 17

Profesiuni salarizate

1. Statele contractante vor acorda oricarui refugiat având resedinta obisnuita pe teritoriul lor tratamentul cel mai favorabil acordat, în aceleasi împrejurari, cetatenilor unei tari straine în ce priveste exercitiul unei activitati profesionale salarizate.
2. În orice caz, masurile restrictive impuse strainilor sau angajarii strainilor, în scopul protectiei pietei nationale a muncii, nu vor fi aplicabile refugiatilor care au fost deja dispensati de acestea la data intrarii în vigoare a acestei conventii de catre statul contractant interesat sau care îndeplinesc una din urmatoarele conditii:
 - a) au 3 ani de rezidenta în tara respectiva;
 - b) au ca sot o persoana posedând cetatenia tarii de resedinta. Un refugiat nu poate invoca beneficiul acestei dispozitii în cazul când si-a abandonat sotul;
 - c) are unu sau mai multi copii posedând cetatenia tarii de resedinta.
3. Statele contractante vor primi cu bunavointa adoptarea de masuri tinzând sa asimileze drepturile tuturor refugiatilor în ce priveste exercitarea de profesii salarizate cu acelea ale cetatenilor lor, în special pentru refugiatii care au intrat pe teritoriul lor în aplicarea unui program de recrutare de forta de munca sau a unui program de imigrare.

ARTICOLUL 18

Profesiuni nesalarizate

Statele contractante vor acorda refugiatilor care se afla în mod legal pe teritoriul lor tratamentul cel mai favorabil posibil si, în orice caz, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat, în aceleasi împrejurari, strainilor în general, în ce priveste exercitarea unei profesii nesalarizate în agricultura, industrie, artizanat sau comert, precum si pentru crearea de societati comerciale si industriale.

ARTICOLUL 19

Profesiuni libere

1. Fiecare stat contractant va acorda refugiatilor care se afla în mod legal pe teritoriul lor, titulari de diplome recunoscute de catre autoritatile competente ale statului respectiv si care doresc sa exercite o profesie libera, un tratament cît mai favorabil posibil si, în orice caz, un tratament nu mai puțin favorabil decît acela acordat, în aceleasi împrejurari, strainilor în general.

2. Statele contractante vor face tot ceea ce le sta în putinta, în conformitate cu legile si constitutiile lor, pentru a asigura instalarea unor asemenea refugiatii în teritorii, altele decît teritoriile metropolitane, pentru care ele isi asuma responsabilitatea relatiilor internationale.

CAPITOLUL IV

Bunastarea

ARTICOLUL 20

Rationalizarea

În cazul cînd exista un sistem de rationalizare la care este supusa populatia în ansamblul sau si care reglementeaza repartitia generala a produselor la care exista o penurie, refugiatii vor avea tratamentul nationalilor.

ARTICOLUL 21

Locuinte

În privinta locuintelor, în masura în care aceasta problema intra sub incidenta legilor si regulamentelor sau este supusa controlului autoritatilor publice, statele contractante vor acorda refugiatilor care isi au resedinta legala pe teritoriul lor un tratament cît mai favorabil posibil; în orice caz, acest tratament nu va fi mai puțin favorabil decît cel acordat, în aceleasi împrejurari, strainilor în general.

ARTICOLUL 22

Educatie publica

1. Statele contractante vor acorda refugiatilor acelasi tratament ca si cetatenilor lor în ceea ce priveste învatamîntul primar.

2. Statele contractante vor acorda refugiatilor un tratament cît mai favorabil posibil si, în orice caz, nu mai puțin favorabil decît cel acordat strainilor în general, în aceleasi împrejurari, în privinta formelor de educatie, altele decît învatamîntul primar si, în special, în ceea ce priveste accesul la studii, recunoasterea certificatelor de studii, a diplomelor si titlurilor universitare eliberate în strainatate, reducerea de taxe si impozite si acordarea de burse de studii.

ARTICOLUL 23

Asistenta publica

Statele contractante vor acorda refugiatilor avînd resedinta regulata pe teritoriul lor acelasi tratament în materie de asistenta si securitate publica ca si cel acordat cetatenilor lor.

ARTICOLUL 24

Legislatia muncii si securitatii sociale

1. Statele contractante vor acorda refugiatilor avînd resedinta regulata pe teritoriul lor acelasi tratament ca si cetatenilor lor în ceea ce priveste urmatoarele materii:

a) în masura în care aceste probleme sînt reglementate de legislatie sau depind de autoritatile administrative, remuneratia, inclusiv alocatiile de familie, atunci cînd aceste alocatii fac parte din remuneratie, durata timpului de munca, orele suplimentare, concediile platite, restrictiile privind munca la domiciliu, vârsta minima de

angajare, ucenicia si formarea profesionala, munca femeilor si a adolescentilor, beneficiul avantajelor oferite de contractele colective de munca;

b) asigurarile sociale (dispozitiile legale cu privire la accidente de munca, bolile profesionale, maternitate, boli, invaliditate, batrinete, deces, somaj, sarcini familiale, precum si cu privire la orice alt risc care, potrivit legislatiei nationale este acoperit de catre un sistem de securitate sociala), sub rezerva:

i) aranjamentelor corespunzatoare vizind mentinerea drepturilor cistigate si a drepturilor in curs de dobindire;

ii) dispozitiilor speciale prevazute de legislatia nationala a tarii de resedinta, vizind prestatiile sau fractiunile de prestatii platibile exclusiv din fondurile publice, ca si alocatiile varsate persoanelor care nu indeplinesc conditiile privind cotizatia pentru obtinerea unei pensii normale.

2. Drepturile la prestatie rezultate din decesul unui refugiat, ca urmare a unui accident de munca sau a unei boli profesionale, nu vor fi afectate de faptul ca persoana indreptatita isi are resedinta in afara teritoriului statului contractant.

3. Statele contractante vor extinde pentru refugiatii efectele favorabile ale acordurilor pe care le-au incheiat, sau le vor incheia intre ele, cu privire la mentinerea drepturilor cistigate sau in curs de dobindire, in materie de securitate sociala, daca refugiatii indeplinesc conditiile prevazute pentru cetatenii tarilor semnatare ale acordurilor respective.

4. Statele contractante vor examina cu bunavointa posibilitatea de a extinde, cit mai mult posibil, pentru refugiatii, efectele favorabile ale acordurilor similare care sint sau vor fi in vigoare intre aceste state contractante si statele necontractante.

CAPITOLUL V **Masuri administrative**

ARTICOLUL 25

Asistenta administrativa

1. Atunci cind exercitarea unui drept de catre un refugiat ar necesita, in mod normal, concursul autoritatilor unei tari straine, la care el nu poate recurge, statele contractante pe teritoriul carora refugiatul isi are resedinta se vor ingriji sa-i fie acordata asistenta necesara fie de catre autoritatile lor proprii, fie de catre o autoritate internationala.

2. Autoritatea sau autoritatile mentionate la paragraful 1 vor elibera sau se vor ingriji sa se elibereze, sub controlul lor, refugiatilor, documentele sau certificatele care in mod normal ar fi eliberate unui strain de catre autoritatile sale nationale sau prin intermediul acestora.

3. Documentele sau certificatele astfel eliberate vor inlocui actele oficiale eliberate strainilor de catre autoritatile nationale sau prin intermediul acestora si vor fi considerate valabile pina la proba contrara.

4. Sub rezerva exceptiilor care ar putea fi admise in favoarea persoanelor nevoiase, serviciile mentionate in prezentul articol vor putea fi remunerate, dar aceste remunerari vor fi moderate si raportate la cele percepute nationalilor pentru servicii similare.

5. Dispozitiile acestui articol nu afecteaza cu nimic dispozitiile art. 27 si 28.

ARTICOLUL 26

Libertate de circulatie

Fiecare stat contractant va acorda refugiatilor care se gasesc in mod legal pe teritoriul sau dreptul de a-si alege locul de resedinta si de a circula liber, cu rezervele instituite de reglementarile aplicabile strainilor, in general, in aceleasi imprejurari.

ARTICOLUL 27

Documente de identitate

Statele contractante vor elibera documente de identitate fiecarui refugiat care se gaseste pe teritoriul lor si care nu poseda un document de calatorie valabil.

ARTICOLUL 28

Documente de calatorie

1. Statele contractante vor elibera refugiatilor care își au resedinta obisnuita pe teritoriul lor documente de calatorie care sa le permita sa calatoreasca în afara acestui teritoriu, afara de cazul ca ratiuni imperioase privind securitatea nationala sau ordinea publica nu se opun la aceasta; dispozitiile anexei la prezenta conventie se vor aplica acestor documente. Statele contractante vor putea elibera un astfel de document de voiaj oricarui alt refugiat care se gaseste pe teritoriul lor; ele vor acorda o atentie speciala cazurilor refugiatilor care se gasesc pe teritoriul lor si care nu sînt în masura de a obtine un document de calatorie din tara unde își au resedinta obisnuita.

2. Documentele de calatorie eliberate potrivit acordurilor internationale anterioare de catre partile la aceste acorduri vor fi recunoscute de catre statele contractante si considerate ca si cum ele ar fi fost eliberate refugiatilor în virtutea prezentului articol.

ARTICOLUL 29

Taxe fiscale

1. Statele contractante nu vor impune refugiatilor obligatii, taxe, impozite, indiferent ce denumire ar purta, altele sau mai ridicate decît cele care sînt sau vor fi percepute de la propriii cetateni în situatii similare.

2. Dispozitiile paragrafului precedent nu împiedica aplicarea fata de refugiatii a dispozitiilor legilor si regulamentelor cu privire la taxele aferente pentru eliberarea catre straini de documente administrative, inclusiv documente de identitate.

ARTICOLUL 30

Transferul bunurilor

1. Fiecare stat contractant va permite refugiatilor, potrivit legilor si regulamentelor din tarile lor, sa transfere bunurile pe care ei le-au introdus pe teritoriul sau, pe teritoriul unei alte tari unde ei au fost admisi în scopul de a se reinstala.

2. Fiecare stat contractant va trata cu bunavointa cererile prezentate de refugiatii care doresc sa obtina autorizatia de a-si transfera toate bunurile necesare pentru reinstalarea lor în alta tara unde ei au fost admisi.

ARTICOLUL 31

Refugiatii aflati ilegal în tara de primire

1. Statele contractante nu vor aplica sanctiuni penale, pe motivul intrarii sau sederii lor ilegale, refugiatilor care, sosind direct din teritoriul unde viata sau libertatea lor erau amenintate în sensul prevazut de art. 1, intra sau se gasesc pe teritoriul lor fara autorizatie, sub rezerva prezentarii lor fara întarziere la autoritati pentru a le expune motivele, recunoscute ca valabile, ale intrarii sau prezentei lor ilegale.

2. Statele contractante nu vor aplica, în ce priveste deplasările acestor refugiatii, alte restrictii decît acelea care sînt necesare; aceste restrictii vor fi aplicate numai pînă la reglementarea statutului lor de refugiatii în tara respectiva sau pînă la obtinerea admiterii în alta tara, în vederea acestei ultime admiteri, statele contractante vor acorda acestor refugiatii un termen rezonabil si toate facilitatile necesare.

ARTICOLUL 32

Expulzare

1. Statele contractante nu vor expulza un refugiat care se gaseste în mod legal pe teritoriul lor decît pentru ratiuni de securitate nationala sau de ordine publica.

2. Expulzarea unui asemenea refugiat nu va avea loc decît în executarea unei hotariri adoptate conform procedurii prevazute de lege. Refugiatului va trebui sa i se permita, în afara cazului în care ratiuni imperioase privind securitatea nationala se opun, sa prezinte probe în apararea sa, sa poata face recurs si sa poata fi reprezentat, în acest scop, în fata unei autoritati competente sau în fata uneia sau mai multor persoane special desemnate de autoritatea competenta.

3. Statele contractante vor acorda unui asemenea refugiat un termen rezonabil pentru a-i permite sa încerce sa fie admis legal într-o alta tara. Statele contractante pot aplica, în cadrul acestui termen, masurile de ordine interna pe care le vor considera oportune.

ARTICOLUL 33

Interdictia de expulzare si returnare

1. Nici un stat contractant nu va expulza sau returna, în nici un fel un refugiat peste frontierele teritoriilor unde viata sau libertatea sa ar fi amenintate pe motive de rasa, religie, nationalitate, apartenenta la un anumit grup social sau opinii politice.

2. Beneficiul prezentei dispozitii nu va putea totusi fi invocat de catre un refugiat fata de care ar exista motive serioase de a fi considerat ca un pericol pentru securitatea tarii unde se gaseste sau care, fiind condamnat definitiv pentru o crima sau un delict deosebit de grav, constituie o amenintare pentru comunitatea tarii respective.

ARTICOLUL 34

Naturalizarea

Statele contractante vor facilita, pe cât posibil, asimilarea si naturalizarea refugiatilor. Ele se vor stradui, în special, sa accelereze procedura de naturalizare si de reducere, pe cât posibil, a taxelor si costurilor acestei proceduri.

CAPITOLUL VI

Dispozitii executorii si tranzitorii

ARTICOLUL 35

Cooperarea autoritatilor nationale cu Natiunile Unite

1. Statele contractante se angajeaza sa coopereze cu Înaltul Comisariat al Natiunilor Unite pentru Refugiatii sau cu orice alta institutie a Natiunilor Unite care i-ar succeda, în exercitarea functiilor sale si, în special, sa usureze sarcina sa de supraveghere a aplicarii dispozitiilor acestei conventii.

2. În scopul de a permite Înaltului Comisariat sau oricarei alte institutii a Natiunilor Unite care i-ar succeda de a prezenta rapoarte organelor competente ale Natiunilor Unite, statele contractante se angajeaza sa le furnizeze, în forma potrivita, informatiile si datele statistice cerute cu privire la:

- a) statutul refugiatilor;
- b) aplicarea prezentei conventii;
- c) legile, regulamentele, si decretele care sînt sau vor intra în vigoare în ce priveste refugiatii.

ARTICOLUL 36

Informatii privind legile si regulamentele nationale

Statele contractante vor comunica secretarului general al Natiunilor Unite textele legilor si regulamentelor pe care le vor putea adopta pentru a asigura aplicarea acestei conventii.

ARTICOLUL 37

Legatura cu conventiile anterioare

Fara prejudicierea dispozitiilor paragrafului 2 al art. 28, aceasta conventie înlocuieste, între partile contractante, acordurile din 5 iulie 1922, 31 mai 1924, 12 mai 1926, 30 iunie 1928 si 30 iulie 1935, precum si conventiile din 28 octombrie 1933 si 10 februarie 1938, protocolul din 14 septembrie 1939 si acordul din 15 octombrie 1946.

CAPITOLUL VII

Clauze finale

ARTICOLUL 38

Solutionarea diferendelor

Orice diferend între partile la prezenta convenție referitor la interpretarea sau aplicarea acesteia, care nu va putea fi solutionat prin alte mijloace, va fi supus Curtii Internaționale de Justiție, la cererea uneia dintre partile în diferend.

ARTICOLUL 39

Semnare, ratificare și aderare

1. Prezenta convenție va fi deschisă spre semnare la Geneva, la 28 iulie 1951 și, după această dată, depusă la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. Ea va rămâne deschisă spre semnare la Oficiul european al Națiunilor Unite de la 28 iulie până la 31 august 1951 și din nou deschisă spre semnare la sediul Organizației Națiunilor Unite de la 17 septembrie 1951 până la 31 decembrie 1952.

2. Prezenta convenție va fi deschisă semnării de către toate statele membre ale Organizației Națiunilor Unite, precum și de către orice alt stat care nu este membru al organizației, invitat la Conferința plenipotentiarilor referitoare la statutul refugiaților și apatrizilor sau de către orice stat caruia adunarea generală i-a adresat o invitație în acest sens. Ea va trebui să fie ratificată, iar instrumentele de ratificare vor fi depuse la secretarul general al Națiunilor Unite.

3. Statele vizate la paragraful 2 al prezentului articol vor putea să adere la prezenta convenție începând cu data de 28 iulie 1951. Aderarea se va face prin depunerea unui instrument de aderare la secretarul general al Națiunilor Unite.

ARTICOLUL 40

Clauza de aplicare teritorială

1. Orice stat va putea, în momentul semnării, ratificării sau aderării, să declare că prezenta convenție se va extinde la ansamblul teritoriilor pe care el le reprezintă pe plan internațional sau la unu ori mai multe dintre ele. O asemenea declarație își va produce efectele în momentul intrării în vigoare a convenției pentru statul respectiv.

2. În orice moment ulterior, această extindere se va face prin notificare adresată secretarului general al Națiunilor Unite și își va produce efectele începând cu cea de-a 90-a zi care va urma datei la care secretarul general al Națiunilor Unite a primit notificarea sau de la data intrării în vigoare a convenției pentru statul respectiv, dacă această ultimă dată este posterioară.

3. În ce privește teritoriile cărora prezenta convenție nu li se aplică la data semnării, ratificării sau aderării, fiecare stat interesat va examina posibilitatea de a lua, cât mai curând posibil, orice măsuri necesare în scopul aplicării ei la teritoriile respective, sub rezerva, dacă este cazul, a consimțământului guvernelor acestor teritorii, cerut din rațiuni constituționale.

ARTICOLUL 41

Clauza federală

În cazul unui stat federal sau neunitar, se vor aplica următoarele dispoziții:

a) în ce privește acele articole ale convenției a căror aplicare depinde de acțiunea legislativă a puterii legislative federale, obligațiile guvernului federal vor fi, în această măsură, aceleași cu cele ale partilor care nu sînt state federale;

b) în ce privește articolele prezentei convenții, a căror aplicare depinde de acțiunea legislativă a fiecăruia dintre statele, provinciile sau cantoanele constitutive, care nu sînt, în virtutea sistemului constituțional al federației, tinute să ia măsuri legislative, guvernul federal va aduce, cât mai curând posibil și cu avizul sau favorabil, articolele respective la cunostința autorităților competente ale statelor, provinciilor sau cantoanelor;

c) un stat federal, parte la convenție, va comunica, la cererea oricărui alt stat contractant, care îi va fi transmisă prin secretarul general al Națiunilor Unite, o prezentare asupra legislației și practicilor în vigoare în

statul federal si în unitatile sale constitutive în ce priveste o dispozitie sau alta a conventiei, indicînd masura în care respectiva dispozitie a fost pusa în aplicare printr-o actiune legislativa sau de alta natura.

ARTICOLUL 42

Rezerve

1. În momentul semnarii, ratificarii sau aderarii, orice stat va putea formula rezerve la articolele conventiei, cu exceptia art. 1, 3, 4, 16 (1), 33 si 36-46 inclusiv.

2. Orice stat contractant care a formulat o rezerva, conform paragrafului 1 al acestui articol, va putea în orice moment sa o retraga, printr-o comunicare, în acest sens, adresata secretarului general al Natiunilor Unite.

ARTICOLUL 43

Intrarea în vigoare

1. Prezenta conventie va intra în vigoare în cea de-a 90-a zi care va urma datei depunerii celui de-al saselea instrument de ratificare sau de aderare.

2. Pentru fiecare dintre statele care vor ratifica conventia sau vor adera la aceasta dupa depunerea celui de-al saselea instrument de ratificare sau de aderare, ea va intra în vigoare în cea de-a 90-a zi care va urma datei depunerii de catre acel stat a instrumentului sau de ratificare sau de aderare.

ARTICOLUL 44

Denuntare

1. Orice stat contractant va putea denunta conventia în orice moment, prin notificare adresata secretarului general al Natiunilor Unite.

2. Denuntarea va produce efecte pentru statul respectiv la un an de la data cînd ea a fost primita de catre secretarul general al Natiunilor Unite.

3. Orice stat care a facut o declaratie sau o notificare potrivit art. 40 va putea sa notifice ulterior secretarului general al Natiunilor Unite ca prezenta conventie va înceta sa se aplice oricarui teritoriu mentionat în notificare. Conventia va înceta sa se aplice teritoriului respectiv dupa un an de la data la care secretarul general va fi primit aceasta notificare.

ARTICOLUL 45

Revizuire

1. Orice stat contractant va putea, în orice moment, printr-o notificare adresata secretarului general al Natiunilor Unite, sa ceara revizuirea prezentei conventii.

2. Adunarea generala a Natiunilor Unite va recomanda, daca va fi cazul, masurile ce vor trebui luate în legatura cu aceasta cerere.

ARTICOLUL 46

Notificarile secretarului general al Natiunilor Unite

Secretarul general al Natiunilor Unite va notifica tuturor statelor membre ale Natiunilor Unite, precum si statelor nemembre vizate de art. 39:

- a) declaratiile si notificarile prevazute la sectiunea B a art. 1;
- b) semnaturile, ratificarile si aderarile prevazute de art. 39;
- c) declaratiile si notificarile prevazute de art. 40;
- d) rezervele formulate sau retrase la care se refera art. 42;
- e) data la care prezenta conventie va intra în vigoare, în aplicarea art. 43;
- f) denuntarile si notificarile prevazute de art. 44;
- g) cererile de revizuire prevazute de art. 45.

Drept pentru care, subsemnatii, autorizati în mod convenit, au semnat, în numele guvernelor lor, prezenta conventie.

Facuta la Geneva, la 28 iulie una mie noua sute cincizeci si unu, într-un singur exemplar, ale carui texte în limbile engleza si franceza sint egal autentice, care va fi depus în arhivele Natiunilor Unite si de pe care vor fi

transmise copii certificate conforme cu originalul tuturor statelor membre ale Natiunilor Unite, precum si statelor nemembre prevazute de art. 39.

ANEXA la conventie

Paragraful 1

1. Documentul de calatorie prevazut la art. 28 al prezentei conventii va fi conform cu modelul atasat anexei.
2. Acest document va fi redactat în cel puțin doua limbi: una din cele doua limbi va fi engleza sau franceza.

Paragraful 2

Sub rezerva reglementarilor din tara de emitere, copiii vor putea fi mentionati în documentul unuia dintre parinti sau, în circumstante exceptionale, în cel al altui refugiat adult.

Paragraful 3

Taxele percepute pentru eliberarea documentului nu vor depasi nivelul cel mai scazut aplicabil pasapoartelor nationale.

Paragraful 4

Sub rezerva cazurilor speciale sau exceptionale, documentul va fi eliberat pentru cel mai mare numar posibil de tari.

Paragraful 5

Durata valabilitatii documentului va fi de un an sau de doi ani, la alegerea autoritatii care îl elibereaza.

Paragraful 6

1. Reinnoirea sau prelungirea valabilitatii documentului este de resortul autoritatii care l-a eliberat, atit timp cît titularul nu s-a stabilit în mod legal pe alt teritoriu si rezida legal pe teritoriul sus-zisei autoritati. Eliberarea unui nou document este, în aceleasi conditii, de resortul autoritatii care a eliberat documentul anterior.

2. Reprezentantii diplomatici sau consulari autorizati în mod special în acest scop vor fi împuterniciti sa extinda, pentru o perioada care nu va depasi 6 luni, valabilitatea documentelor de calatorie eliberate de guvernele lor respective.

3. Statele contractante vor examina cu bunavointa posibilitatea reinnoirii sau prelungirii valabilitatii documentelor de calatorie sau de a elibera noi documente refugiatilor care nu mai isi au resedinta legala pe teritoriul lor, în cazul cînd acesti refugiatii nu sint în masura sa obtina un document de calatorie din tara unde își au resedinta regulata.

Paragraful 7

Statele contractante vor recunoaste valabilitatea documentelor eliberate conform dispozitiilor art. 28 al prezentei conventii.

Paragraful 8

Autoritatile competente ale tarii în care refugiatul doreste sa se deplaseze vor aplica, daca sint dispuse sa-l admita, o viza pe documentul de calatorie al acestuia, daca o astfel de viza este necesara.

Paragraful 9

1. Statele contractante se angajeaza sa elibereze vize de tranzit refugiatilor care au obtinut viza pentru un teritoriu de destinatie finala.
2. Eliberarea acestei vize va putea fi refuzata pentru motive care ar justifica refuzarea vizei oricarui strain.

Paragraful 10

Taxele aferente pentru eliberarea vizei de iesire, de intrare sau de tranzit nu vor depasi tarifele cele mai scazute aplicabile vizelor pentru pasapoartele straine.

Paragraful 11

În cazul unui refugiat care isi schimba resedinta si se stabileste în mod legal pe teritoriul unui alt stat contractant, responsabilitatea eliberarii unui nou document va reveni, din acel moment, potrivit prevederilor si conditiilor stipulate la art. 28, autoritatii competente a aceluia teritoriu, careia refugiatul va avea dreptul sa-si prezinte cererea.

Paragraful 12

Autoritatea care elibereaza un nou document are îndatorirea sa-l retina pe cel vechi si sa-l înapoieze tarii care l-a eliberat, daca vechiul document mentioneaza ca trebuie returnat tarii care l-a eliberat; în caz contrar, autoritatea care emite noul document îl va retrace si anula pe cel vechi.

Paragraful 13

1. Fiecare dintre statele contractante se angajeaza sa permita titularului unui document de calatorie, care îi va fi eliberat de statul respectiv în aplicarea prevederilor art. 28 al prezentei conventii, sa revina pe teritoriul sau în orice moment, în cadrul perioadei de valabilitate a acestui document.
2. Sub rezerva dispozitiilor alineatului precedent, un stat contractant poate sa ceara ca titularul acestui document sa îndeplineasca toate formalitatile care ar putea fi impuse celor care ies sau se întorc în tara.
3. Statele contractante isi rezerva dreptul, în cazuri exceptionale sau în cazurile cînd sederea refugiatului este permisa pentru o perioada determinata, de a limita, în momentul eliberarii documentului respectiv, perioada de timp în care refugiatul s-ar putea reîntoarce, aceasta perioada neputînd fi mai mica de 3 luni.

Paragraful 14

Sub unica rezerva a prevederilor paragrafului 13, dispozitiile prezentei anexe nu afecteaza, în nici un fel, legile si reglementarile care guverneaza, pe teritoriile statelor contractante, conditiile de admitere, de tranzit, de sedere, de stabilire si de iesire.

Paragraful 15

Nici eliberarea documentului, nici mentiunile facute în acesta nu pot determina sau afecta statutul detinatorului, în special în ce priveste cetatenia.

Paragraful 16

Eliberarea documentului nu confera detinatorului nici un drept la protectie din partea reprezentantelor diplomatice si consulare ale tarii care l-au eliberat si nu confera acestor reprezentante un drept de protectie.

Modelul documentului de calatorie

Documentul va avea forma unui carnet (aproximativ 15 cm x 10 cm).

Este recomandabil sa fie tiparit în asa fel încît stersaturile sau alterarile prin metode chimice sau alte metode sa poata fi usor remarcate, iar cuvintele "Conventia din 28 iulie 1951" sa fie tiparite în repetitie continua pe fiecare pagina, în limba tarii care elibereaza documentul.

(Coperta carnetului)

DOCUMENT DE CALATORIE
Conventia din 28 iulie 1951

Nr.

(1)

DOCUMENT DE CALATORIE
(Conventia din 28 iulie 1951)

Acest document expira la daca valabilitatea sa nu este prelungita.

Numele

Prenumele

Insotit de copil(ii)

1. Acest document este eliberat numai în scopul de a furniza titularului un document de calatorie putînd tine loc de pasaport national. El nu aduce nici un prejudiciu si nu afecteaza în nici un fel nationalitatea titularului.

2. Titularul este autorizat sa se reîntoarca în (mentionarea tarii ale carei autoritati elibereaza documentul) pîna la, cu exceptia mentionarii mai jos a unei date ulterioare (perioada în care detinatorul documentului este autorizat sa se reîntoarca nu trebuie sa fie mai mica de 3 luni).

3. În caz de stabilire într-o alta tara decît aceea unde prezentul document a fost eliberat, titularul trebuie, daca doreste sa se deplaseze din nou, sa solicite un nou document autoritatilor competente ale țarii sale de resedinta (vechiul document de calatorie va fi remis autoritatii care elibereaza noul document pentru a fi trimis autoritatii care l-a eliberat¹⁾).

(Acest document contine pagini, în afara copertelor).

1) Fraza dintre paranteze poate fi inserata de catre guvernele care o doresc.

(2)

Locul si data nasterii

Profesia

Resedinta actuala

*) Numele (inainte de casatorie) si prenumele sotiei

*) Numele si prenumele sotului

*) Bifati mentiunile inutile.

Semnalmente

Inaltimea

Parul

Culoarea ochilor

Nasul

Forma fetei

Tenul
Semne particulare

Copiii care il insotesc pe titular

Numele	Prenumele	Locul si data nasterii	Sexul
.....
.....
.....

(Acest document contine pagini, in afara copertelor).

(3)

Fotografia titularului si stampila autoritatii care a eliberat documentul.

Amprentele digitale ale titularului (facultativ).

Semnatura titularului

(Acest document contine pagini, in afara copertelor).

(4)

1. Acest document este valabil pentru urmatoarele tari:

.....
.....

2. Documentul sau documentele pe baza caruia sau carora este eliberat
prezentul document.

.....
.....

Eliberat la

Data

Semnatura si stampila autoritatii
care elibereaza documentul

Taxa perceputa:

(Acest document contine pagini, in afara copertelor).

(5)

Prelungirea sau reinnoirea valabilitatii

Taxa platita:

De la

Pina la

Facut la

Data

Semnatura si stampila autoritatii care a prelungit sau reinnoit
valabilitatea acestui document
.....

Prelungirea sau reinnoirea valabilitatii

Taxa platita:

De la

Pina la

Facut la

Data

Semnatura si stampila autoritatii care a prelungit sau reinnoit
valabilitatea acestui document

(Acest document contine pagini, in afara copertelor).

(6)

Prelungirea sau reinnoirea valabilitatii

Taxa platita:

De la

Pina la

Facut la

Data

Semnatura si stampila autoritatii care a prelungit sau reinnoit
valabilitatea acestui document

Prelungirea sau reinnoirea valabilitatii

Taxa platita:

De la

Pina la

Facut la

Data

Semnatura si stampila autoritatii care a prelungit sau reinnoit
valabilitatea acestui document

(Acest document contine pagini, in afara copertelor).

(7-32)

Vize

Numele titularului va fi mentionat in fiecare viza acordata.

(Acest document contine pagini, in afara copertelor).

**Actul a intrat in vigoare
la data de 17 iulie 1991**